# הִלְכוֹת רֹאשׁ הַשָּׁנָה סִימָן תקפז תקפח

**אִי אִיכָּא שִׁעוּר תְּקִיעָה בְּחִיּוּב.** הַגָּהּ: וְהוּא הַדִּין אִם שָׁמַע מִקְצָת הַתְּקִיעָה קוֹל הֶבְרָה, כְּגוֹן שֶׁהָיָה הַתּוֹקֵעַ בַּבּוֹר וְהוּא עוֹמֵד בַּחוּץ (ה) (טז) וּבְאֶמְצַע הַתְּקִיעָה יָצָא לַחוּץ (טור):

## תקפח זְמַן תְּקִיעַת שׁוֹפָר. וּבוֹ ה׳ סְעִיפִים:

**א** [א]זְמַן תְּקִיעַת שׁוֹפָר (א) **בַּיּוֹם וְלֹא בַּלַּיְלָה.** [*] **וּמְצָוָתָהּ מִשְּׁעַת הָנֵץ הַחַמָּה וְאֵילָךְ, * וְאִם תָּקַע מִשֶּׁעָלָה עַמּוּד הַשַּׁחַר (ב) יָצָא.** [ב]**וְאִם שָׁמַע מִקְצָת תְּקִיעָה קֹדֶם שֶׁעָלָה עַמּוּד הַשַּׁחַר, וּמִקְצָתָהּ אַחַר שֶׁעָלָה עַמּוּד הַשַּׁחַר, (ג) לֹא יָצָא.** הַגָּהּ: וְאִם הָיָה שָׁעוּר תְּקִיעָה כְּמַה שֶׁשָּׁמַע בַּיּוֹם, (ד) נִתְבָּאֵר בְּסִימָן תקפ״ז סָעִיף ג׳:

**ב** * [ג]שָׁמַע (ה) **תֵּשַׁע תְּקִיעוֹת בְּתֵשַׁע שָׁעוֹת בַּיּוֹם, (ו) יָצָא, וַאֲפִלּוּ הֵם מִתִּשְׁעָה בְּנֵי אָדָם תְּקִיעָה מִזֶּה**

א [בשו״ע] **וּמְצָוָתָהּ.** עַיִן בְּאֹשֶׁל אַבְרָהָם (ד״ה הרב), וְעַיִן בִּבְרֵכִי יוֹסֵף (סק״א) [ו]בְּמַחֲזִיק בְּרָכָה (סק״א). כָּתַב עוֹד בְּשו״ת שָׁלוֹ חַיִּים שְׁאַל חֵלֶק ב׳ סִימָן י׳ אות ג׳ בְּמַה שֶׁנָּהֲגוּ בְּתִקְיעוֹת רֹאשׁ הַשָּׁנָה לִתְקֹעַ בְּהֶנֵץ הַחַמָּה, כָּתְבְתִּי בְּסֵפֶר מַחֲזִיק בְּרָכָה וּבְקִנְטְרֵס מוֹרֶה בָּאֲצָבַע (עבודת הקודש סי׳ ט אות רנז) לְבַשֵּׁל מִנְהָג זֶה, אַף שֶׁכָּתְבוּ שמהר״ר בִּנְיָמִין הַכֹּהֵן וְרִבּוֹ הרמ״ז נָהֲגוּ כֵּן וּבְכִתְבֵי מהרמ״ז כָּתוּב שֶׁיֵּשׁ מָקוֹם לָזֶה עַל פִּי הַסּוֹד, מִכָּל מָקוֹם אֵינִי חָשׁ לְסוּדוֹת שֶׁלֹּא גִּלָּה הָאֲרִ״י ז״ל, וְגַם הַמְקֻבָּל הַמַּפְלִיג מֹהַר״ש שִׁרְעַבִּי שָׁמְעִתִּי

## שַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה

**א** * **וְאִם תָּקַע מִשֶּׁעָלָה עַמּוּד הַשַּׁחַר יָצָא.** עַיִן לְעֵיל בְּסִימָן נ״ח בְּבֵאוּר הֲלָכָה (ד״ה משעלה) דְּדַעַת הַגְּרַ״א (שנות אליהו ברכות פ״א מ״א) **וְעוֹד אֵיזֶה אַחֲרוֹנִים דְּעַמּוּד הַשַּׁחַר נִקְרָא מִשֶּׁהָאִיר פְּנֵי הַמִּזְרָח וְלֹא קֹדֶם,** וּרְאֵיָה לִשִׁיטָתָם מִמַּה דְּאִיתָא בְּתַעֲנִית דַּף י״ב (ע״א) עַד מָתַי אוֹכֵל וְשׁוֹתֶה עַד שֶׁיַּעֲלֶה עַמּוּד הַשַּׁחַר דִּבְרֵי רַבִּי, וּבְתוֹסֶפְתָּא (תענית) פֶּרֶק א׳ (ה״ה) וּבִירוּשַׁלְמִי הֲלָכָה ד׳ אִיתָא בְּשֵׁם רַבִּי עַד שֶׁיָּאִיר הַמִּזְרָח, שְׁמַע מִינַּהּ דְּחַד הוּא. **אֲמְנָם בְּסֵפֶר** דַּף כ״ט (ע״א) **בְּרֵאשִׁ״י** דִּבּוּר הַמַּתְחִיל תֵּרֵתֵי מַשְׁמַע דְּתֵרֵי זְמָנֵי נִינְהוּ, **וַעֲלוֹת הַשַּׁחַר הוּא קֹדֶם.** וּבְחִדּוּשֵׁי הָרִיטְבָּ״א שָׁם (ד״ה היה ישן) מַשְׁמַע דְּלָא פְּסִיקָא לַיהּ דָּבָר זֶה, עַיֵּן שָׁם.

**וְצָרִיךְ עִיּוּן:**

**ב** * **שָׁמַע תֵּשַׁע תְּקִיעוֹת וְכוּ׳.** עַיִן מַה שֶּׁכָּתְבְנוּ **בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה** (סק״ו) **לְעִנְיַן אִם הִפְסִיק מֶחֱמַת אֹנֶס. וְקָשֶׁה לִי לְפִי מַה שֶּׁהִכְרִיעַ הֶרֶב מָגֵן אַבְרָהָם בְּסִימָן ס״ה** (סק״ב) **שֶׁלֹּא לְהַחְמִיר בְּהִפְסִיק מֶחֱמַת אֹנֶס אֶלָּא אִם כֵּן בְּשֶׁהָאֹנֶס הוּא בְּגוּף הַדָּבָר, כְּגוֹן שֶׁלֹּא הָיָה הָאָדָם רָאוּי מֶחֱמַת גּוּף נָקִי, אוֹ שֶׁלֹּא הָיָה הַמָּקוֹם רָאוּי שֶׁלֹּא הָיָה נָקִי, אֲבָל כֵּן לְכַאוֹרָה לֹא שִׁיֵּךְ זֶה רַק בִּתְפִלָּה אוֹ בִּבְרָכַת הַמָּזוֹן וּבְהַלֵּל וּמְגִלָּה,** שֶׁעַל כָּל פָּנִים אָסוּר לְהַזְכִּיר שֵׁם וְלֹאמֹר דִּבְרֵי תּוֹרָה בְּמָקוֹם מְטֻנָּף, **מַה שֶּׁאֵין כֵּן בַּתְּקִיעוֹת שֶׁאֵינָהּ רַק מַעֲשֶׂה מִצְוָה,** וְהֵיכָן מָצִינוּ שֶׁאָסוּר לַקַּיֵּם מִצְוָה כְּשֶׁגּוּפוֹ אֵינוֹ נָקִי אוֹ בְּמָקוֹם שֶׁאֵין נָקִי, הַאִם אָסוּר לִלְבֹּשׁ טַלִּית שֶׁל אַרְבַּע כְּנָפוֹת כְּשֶׁגּוּפוֹ אוֹ הַמָּקוֹם אֵינוֹ נָקִי, לֹא מָצִינוּ כֵּן בְּשׁוּם מָקוֹם. וְצָרִיךְ עִיּוּן. וּבְמַשֶּׁה אֶפְרַיִם (ס״ה) מָצָאתִי שֶׁכָּתַב וְזֶה לְשׁוֹנוֹ, נִרְאֶה שֶׁאִם הִתְחִיל

## בֵּאוּר הֲלָכָה

הֲלָכָה (ד״ה משעלה) דְּדַעַת הַגְּרַ״א (שנות אליהו ברכות פ״א מ״א) **וְעוֹד אֵיזֶה אַחֲרוֹנִים דְּעַמּוּד הַשַּׁחַר נִקְרָא מִשֶּׁהָאִיר פְּנֵי הַמִּזְרָח וְלֹא קֹדֶם,** וּרְאֵיָה לִשִׁיטָתָם מִמַּה דְּאִיתָא בְּתַעֲנִית דַּף י״ב (ע״א) עַד מָתַי אוֹכֵל וְשׁוֹתֶה עַד שֶׁיַּעֲלֶה עַמּוּד הַשַּׁחַר דִּבְרֵי רַבִּי, וּבְתוֹסֶפְתָּא (תענית) פֶּרֶק א׳ (ה״ה) וּבִירוּשַׁלְמִי הֲלָכָה ד׳ אִיתָא בְּשֵׁם רַבִּי עַד שֶׁיָּאִיר הַמִּזְרָח, שְׁמַע מִינַּהּ דְּחַד הוּא. **אֲמְנָם בְּסֵפֶר** דַּף כ״ט (ע״א) **בְּרֵאשִׁ״י** דִּבּוּר הַמַּתְחִיל תֵּרֵתֵי מַשְׁמַע דְּתֵרֵי זְמָנֵי נִינְהוּ, **וַעֲלוֹת הַשַּׁחַר הוּא קֹדֶם.** וּבְחִדּוּשֵׁי הָרִיטְבָּ״א שָׁם (ד״ה היה ישן) מַשְׁמַע דְּלָא פְּסִיקָא לַיהּ דָּבָר זֶה, עַיֵּן שָׁם.

**וְצָרִיךְ עִיּוּן:**

**ב** * **שָׁמַע תֵּשַׁע תְּקִיעוֹת וְכוּ׳.** עַיִן מַה שֶּׁכָּתַבְנוּ **בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה** (סק״ו) **לְעִנְיַן אִם הִפְסִיק מֶחֱמַת אֹנֶס. וְקָשֶׁה לִי לְפִי מַה שֶּׁהִכְרִיעַ הֶרֶב מָגֵן אַבְרָהָם בְּסִימָן ס״ה** (סק״ב) **שֶׁלֹּא לְהַחְמִיר בְּהִפְסִיק מֶחֱמַת אֹנֶס אֶלָּא אִם כֵּן בְּשֶׁהָאֹנֶס הוּא בְּגוּף הַדָּבָר, כְּגוֹן שֶׁלֹּא הָיָה הָאָדָם רָאוּי מֶחֱמַת גּוּף נָקִי, אוֹ שֶׁלֹּא הָיָה הַמָּקוֹם רָאוּי שֶׁלֹּא הָיָה נָקִי, אֲבָל כֵּן לְכַאוֹרָה לֹא שִׁיֵּךְ זֶה רַק בִּתְפִלָּה אוֹ בִּבְרָכַת הַמָּזוֹן וּבְהַלֵּל וּמְגִלָּה,** שֶׁעַל כָּל פָּנִים אָסוּר לְהַזְכִּיר שֵׁם וְלֹאמֹר דִּבְרֵי תּוֹרָה בְּמָקוֹם מְטֻנָּף, **מַה שֶּׁאֵין כֵּן בַּתְּקִיעוֹת שֶׁאֵינָהּ רַק מַעֲשֶׂה מִצְוָה,** וְהֵיכָן מָצִינוּ שֶׁאָסוּר לַקַּיֵּם מִצְוָה כְּשֶׁגּוּפוֹ אֵינוֹ נָקִי אוֹ בְּמָקוֹם שֶׁאֵין נָקִי, הַאִם אָסוּר לִלְבֹּשׁ טַלִּית שֶׁל אַרְבַּע כְּנָפוֹת כְּשֶׁגּוּפוֹ אוֹ הַמָּקוֹם אֵינוֹ נָקִי, לֹא מָצִינוּ כֵּן בְּשׁוּם מָקוֹם. וְצָרִיךְ עִיּוּן. וּבְמַשֶּׁה אֶפְרַיִם (ס״ה) מָצָאתִי שֶׁכָּתַב וְזֶה לְשׁוֹנוֹ, נִרְאֶה שֶׁאִם הִתְחִיל

## מִשְׁנָה בְּרוּרָה

בְּרָכוֹת לְהָקֵל, וְיוֹתֵר טוֹב שֶׁיִּשְׁמַע הַבְּרָכָה מֵאַחֵר שֶׁלֹּא יָצָא עֲדַיִן: **(טז) וּבְאֶמְצַע הַתְּקִיעָה יָצָא לַחוּץ.** רְצוֹנוֹ לוֹמַר הַתּוֹקֵעַ, וְהִשְׁלִימָהּ עַל שְׁפַת הַבּוֹר, וְנִמְצָא שֶׁהָעוֹמְדִים בַּחוּץ שָׁמְעוּ רַק סוֹף הַתְּקִיעָה, דְּפַלְגָּא קָמָא הֲיְתָה תְּקִיעָה פְּסוּלָה, וְאִם הָיָה שָׁעוּר תְּקִיעָה עַל שְׁפַת הַבּוֹר תָּלוּי בִּשְׁנֵי דֵּעוֹת הַנַּ״ל. (כג) וְהוּא הַדִּין אִם שָׁמַע מִתְּחִלָּה קוֹל שׁוֹפָר, כְּגוֹן שֶׁהָיָה עִם הַתּוֹקֵעַ בַּבּוֹר, וּבְאֶמְצַע הַתְּקִיעָה יָצָא לַחוּץ וְלֹא שָׁמַע רַק קוֹל הֶבְרָה, נַמִי לֹא יָצָא, דִּבְעִינַן שֶׁיִּשְׁמַע קוֹל שׁוֹפָר כָּשֵׁר מִתְּחִלָּה וְעַד סוֹף. וְכָתְבוּ הָאַחֲרוֹנִים (כד) דְּיִזָּהֲרוּ כָּל הָעָם שֶׁלֹּא לְהוֹצִיא כֵּיחָם וְנִיעָם בְּשָׁעַת תְּקִיעָה, כְּדֵי שֶׁיִּשְׁמְעוּ כָּל הַקּוֹלוֹת מִתְּחִלָּתָם וְעַד סוֹפָם, וְכֵן לֹא יָבִיאוּ יַלְדֵיהֶם אֶצְלָם וְגַם כֵּן מִטַּעַם זֶה, וּמוּטָב שֶׁיִּהְיוּ אֵצֶל אִמּוֹתֵיהֶם בְּבֵית הַכְּנֶסֶת שֶׁל נָשִׁים, דְּנָשִׁים אֵינָן מְחֻיָּבוֹת מִן הַדִּין בִּתְקִיעַת שׁוֹפָר. (כה) וּמִכָּל מָקוֹם נִרְאֶה דִּקְטַנִּים שֶׁהִגִּיעוּ לְחִנּוּךְ, מִצְוָה לַהֲבִיאָם וּלְהַחֲזִיקָם אֶצְלוֹ, וְיֵאָמֵים עֲלֵיהֶם שֶׁיִּשְׁמְעוּ הַתְּקִיעוֹת וְלֹא יְבַלְבְּלוּ לְהַצִּבּוּר:

**א** (א) **בַּיּוֹם וְלֹא בַּלַּיְלָה.** דִּכְתִיב (במדבר כט א) (ו) ״יוֹם תְּרוּעָה יִהְיֶה לָכֶם״. וְאִם נִמְשַׁךְ עַד בֵּין הַשְּׁמָשׁוֹת (ז) יִתְקַע בְּלִי בְּרָכָה: **(ב) יָצָא.** דְּמִן הַדִּין מִשֶּׁעָלָה עַמּוּד הַשַּׁחַר יָמְמָא הוּא לְכָל הַדְּבָרִים, (ג) אֶלָּא לְפִי שֶׁאֵין הַכֹּל בְּקִיאִין בּוֹ וְזִמְנִין דְּאָתֵי לְאַקְדּוּמֵי, הִצְרִיכוּ חֲכָמִים לְכַתְּחִלָּה לְהַמְתִּין עַד הָנֵץ, דְּיוֹם בָּרוּר הוּא לַכֹּל. וְלֹא בָּעִינַן עַד שֶׁיַּעֲלֶה כָּל גּוּף הַשֶּׁמֶשׁ עַל הָאָרֶץ, אֶלָּא מִשָּׁעַת תְּחִלַּת הָנֵץ גַּם כֵּן מֻתָּר לְכַתְּחִלָּה (פְּרִי מְגַדִּים (א״א סק״א)). מֵיהוּ כָּל זֶה מַעֲקַר דִּין תּוֹרָה (ד) כְּגוֹן שֶׁצָּרִיךְ לָצֵאת לַדֶּרֶךְ וּכְהַאי גַּוְנָא], אֲבָל חֲכָמִים תִּקְּנוּ לְתְקִיעוֹת שׁוֹפָר בְּמוֹסָפִין. (ה) וְאָמְרוּ בַּגְּמָרָא בְּטַעְמָא, דְּשָׁעַת הַגְּזֵרָה הָיְתָה שֶׁלֹּא יִתְקְעוּ יִשְׂרָאֵל בַּשּׁוֹפָר, וְהָיוּ אוֹרְבִין לָהֶם כָּל שֵׁשׁ שָׁעוֹת שֶׁל זְמַן תְּפִלַּת שַׁחֲרִית, לְכָךְ הֶעֱבִירוּהָ לְתִקְעַ בְּמוֹסָפִין. וּמִטַּעַם זֶה נִרְאֶה (ו) דְּנָהֲגוּ כָּל יִשְׂרָאֵל מִימוֹת הַקַּדְמוֹנִים גַּם בִּתְקִיעוֹת דְּמֵישָׁב שֶׁלֹּא לִהְיוֹת מִן הַזָּרִיזִין הַמַּקְדִּימִין וְלִתְקֹעַ בְּתְחִלַּת הַיּוֹם, אֶלָּא סָמוּךְ לִתְפִלַּת הַמּוּסָף אַחַר קְרִיאַת הַתּוֹרָה. (ז) וַאֲפִלּוּ יָחִיד הַתּוֹקֵעַ לְעַצְמוֹ גַּם כֵּן יַדְקְדֵק לִתְקֹעַ אַחַר שֵׁשׁ שָׁעוֹת לְעֵרֶךְ, כְּדֵי שֶׁתִּקִּיעָתוֹ תִּהְיֶה בְּשָׁעָה שֶׁהַצִּבּוּר עוֹמְדִים בַּתְּקִיעָה: (ג) **לֹא יָצָא.** דְּסוֹף תְּקִיעָה בְּלֹא תְּחִלָּה לֹא מְהַנֵּי וְלֹא מִידִי, וּכְדִלְעֵיל בְּסִימָן תקפ״ז סָעִיף ג׳. [וְהוּא הַדִּין אִם שָׁמַע מִקְצָת תְּקִיעָה בַּיּוֹם וּמִקְצָתָהּ אַחַר כָּךְ בַּלַּיְלָה גַּם כֵּן לֹא יָצָא, דְּתְחִלָּה בְּלֹא סוֹף גַּם כֵּן לֹא מְהַנֵּי וְלֹא מִידִי וְכַנַּ״ל שָׁם]. וְנִרְאֶה דַּאֲפִלּוּ הַיּוֹם שֶׁנּוֹהֲגִין לִתְקֹעַ שִׁלְשִׁים קוֹלוֹת לָצֵאת יְדֵי כָּל סָפֵק, צְרִיכִין גַּם כֵּן לְזַהֵר שֶׁאַף תְּקִיעָה רִאשׁוֹנָה לֹא תִּהְיֶה אֲפִלּוּ מִקְצָתָהּ קֹדֶם אוֹר הַיּוֹם: (ד) **נִתְבָּאֵר בְּסִימָן תקפ״ז סָעִיף ג׳.** וּלְפִי מַה שֶּׁכָּתַבְנוּ שָׁם (ס״ק טו) דְּהָעִקָּר כְּדָעָה רִאשׁוֹנָה לֹא תִּהְיֶה אֲפִלּוּ מִקְצָתָהּ קֹדֶם אוֹר הַיּוֹם: **ב** (ה) **תֵּשַׁע תְּקִיעוֹת וְכוּ׳.** נָקֵט לִישָׁנָא דִּגְמָרָא וּכְפִי עִקַּר הַדִּין, דְּבָעִינַן רַק תִּשְׁעָה קוֹלוֹת דְּהַיְנוּ תְּקִיעָה תְּרוּעָה תְּקִיעָה שֵׁשׁ פְּעָמִים, וּלְדִידָךְ בְּשָׁמַע תֵּשַׁע שָׁעוֹת וּכְדִלְקַמָּן בְּסִימָן תק״צ סָעִיף ב׳: (ו) **יָצָא.** (ז) בְּדְיֵעֲבַד אִם כֵּן לָצֵאת, וַאֲפִלּוּ (ט) הִסִּיחַ דַּעְתּוֹ וְהִפְסִיק בְּדִבּוּר בֵּינְתַיִם. וְכָתַב הַמָּגֵן אַבְרָהָם (סק״ב) דְּכָל זֶה בְּשֶׁשָּׁהָה בֵּינֵיהֶם שֶׁלֹּא מֵחֲמַת אֹנֶס, הָא

## שַׁעַר הַצִּיּוּן

(כג) גְּמָרָא (כח.): **(כד)** מָגֵן אַבְרָהָם בְּשֵׁם מַהֲרִי״ל (מנהגים הל׳ שופר) בְּרֵישׁ סִימָן תקפ״ט: **(כה)** מַשֶּׁה אֶפְרַיִם (סי׳ תקפט ס״ד):

**א** (ו) גְּמָרָא (מגילה כ:): **(ז)** עַיִן **בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה סִימָן ס״ז סָעִיף קָטָן א׳.** וְכֵן **מִצַּדַּד הַפְּרִי מְגַדִּים** (משז״ ס׳ סז סק״א) **דְּאֲפִלּוּ בְּיוֹם רִאשׁוֹן יִתְקַע בְּלִי בְּרָכָה:** **(ג)** רַשַׁ״ל (מגילה כ. ד״ה וכולן) וְרַ״ן (מגילה ו: ד״ה עד הנץ): **(ד)** כִּבְרָכָתָהּ דְּבָרְכוֹת דַּף ל׳ (ע״א), וּכְהַהִיא דְּלִקַּמָּן רֵישׁ סִימָן תרנ״ב (ס״א), עַיֵּן שָׁם: **(ה)** רֹאשׁ הַשָּׁנָה ל״ב עַמּוּד ב׳. וְכָתְבוּ בְּתוֹסָפוֹת (ד״ה בשעת) וּבְאוֹר זָרוֹעַ (ח״ב סי׳ רסד) דְּאַף עַל פִּי שֶׁבָּטֵל הַשָּׁמָד לֹא עָבְדִינַן כְּדִמַעֲקָרָא, אַף עַל פִּי דִּזְרִיזִין מַקְדִּימִין לְמִצְוֹת, דְּהָיְשִׁינַן שֶׁמָּא יַחֲזֹר הַדָּבָר לִידֵי קִלְקוּלוֹ: **(ו)** עַיֵּן שְׁאֵלְתוֹת פָּרָשַׁת וְאֵת הַבְּרָכָה (שאילתא קנא)

**ב** (ז) מָגֵן אַבְרָהָם בְּשֵׁם מַהֲרִי״ל (מנהגים הל׳ שופר) בְּרֵישׁ סִימָן תקפ״ט: **(ח)** וּבְאֶמְצַע. כָּתַב מַהֲרִי״ל (מנהגים הל׳ שופר) יְזַהֲרוּ כָּל הָעָם שֶׁלֹּא לְהָקִיא בִּשְׁעַת הַתְּקִיעוֹת, וְכֵן שֶׁלֹּא לוישפר״ן, לְמַעַן יִשְׁמְעוּ כָּל הָעָם קוֹל שׁוֹפָר. וְנָכוֹן שֶׁיַּנִּיחוּ הַתִּינוֹקוֹת בְּבֵית, דְּדַוְקָא בִּמְגִלָּה עֲבָדִינַן מִשּׁוּם שִׂמְחָה. וְאִם אִי אֶפְשָׁר לְהַנִּיחָם, יְחַזְּקֵם הָאִשָּׁה אֲצִלָּהּ בְּבֵית הַכְּנֶסֶת שֶׁל נָשִׁים שֶׁלֹּא יְבַטְּלוּ. וְכָתַב הַט״ז (סק״א) הָעוֹמְדִים חוּץ מִבֵּית הַכְּנֶסֶת בְּרַחוּק מָקוֹם, אִם נִרְאֶה לוֹ בְּרוּר שֶׁקּוֹל שׁוֹפָר שָׁמַע יָצָא, עַיֵּן שָׁם. וְעַיֵּן הֲלָכוֹת קְטַנּוֹת (ח״ב) סִימָן רע״ו:

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah

וּתְרוּעָה מִזֶּה וּתְקִיעָה מִזֶּה. * [א]וְיֵשׁ אוֹמְרִים (ז) דְּוַקָּא בְּשֶׁלֹּא הִפְסִיק בֵּינֵיהֶם בְּקוֹל שׁוֹפָר (ח) שֶׁאֵינוֹ רָאוּי בְּאוֹתָהּ (פ) בָּבָא: **ג** [ה]שְׁמַע תְּשַׁע תְּקִיעוֹת מִתְּשָׁעָה בְּנֵי אָדָם (ט) שֶׁתָּקְעוּ כֻּלָּם כְּאֶחָד, לֹא יָצָא, שֶׁאֵין כָּאן פְּשׁוּטָה לְפָנֶיהָ וּפְשׁוּטָה לְאַחֲרֶיהָ. הַגָּהּ: *וְאִם שְׁנַיִם תָּקְעוּ כְּאֶחָד כָּל הַסֵּדֶר, (י) וַאֲפִלּוּ אֶחָד תָּקַע בַּחֲצוֹצְרוֹת, (יא) יָצָא, דְּיָהִיב דַּעְתֵּיהּ עַל הַשּׁוֹפָר (הגהות אשרי (פ"ג סי' פ) וגמרא פרק ראוהו בית דין (כז.)): **ד** [ו]הָיָה זֶה צָרִיךְ פְּשׁוּטָה וְהָרַב הַמַּגִּיד בְּפֶרֶק ג' (הל' ב-ג) בְּשֵׁם הָרַמְבַּ"ן (לד: ד"ה הא דאקשינן) וְשָׁלְחָה נִתְבַּטֵּל. רַמְבַּ"ם שָׁם (ה"ח). **ה** שָׁם (לד:) בְּבָרַיְיתָא וּבְגֶמָרָא הָרא"ש (פ"ד סי' יג) וְהָרַמְבַּ"ם (פ"ג ה"י) וּשְׁאָרֵי פּוֹסְקִים. **ו** יְרוּשַׁלְמִי בְּפֶרֶק ב' דְּמְגִלָּה (ה"ב) וַהֲבִיאוֹ הָרַ"ן שָׁם בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה (יא: ד"ה אמר ר' יוחנן).

## בַּאֵר הֵיטֵב

**ב** (פ) **בָּבָא.** וְאִם שָׁמַע קוֹל הָרְאוּי לְאוֹתוֹ בָּבָא שְׁתֵּי פְּעָמִים כְּגוֹן תְּקִיעָה וּתְרוּעָה וּתְרוּעָה וּתְקִיעָה, יָצָא. לְבוּשׁ. וְהִסְפִּים עִמּוֹ הַמַּגֵּן אַבְרָהָם (סק"ג) וְאֵינוֹ כֵן דַּעַת הַט"ז (סק"ב), עַיֵּן שָׁם:

## שַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה

מִפִּיו הַקָּדוֹשׁ שֵׁשׁ לְבַטָּלָה, וְכֵן עֲשָׂה מַעֲשֶׂה וּבִטְּלָהּ בְּמִדְרָשׁ הַגְּדוֹל הַנּוֹהֲגִין עַל פִּי הָאֲרִ"י זַ"ל:

## מִשְׁנָה בְּרוּרָה

בְּשָׁהָה בְּאֹנֶס, אִם שָׁהָה אֲפִלּוּ רַק כְּדֵי לִגְמֹר אֶת כָּל הַסֵּדֶר (י) יַחֲזֹר לְרֹאשׁ אוֹתוֹ הַסֵּדֶר לְפִי פְּסַק הָרַמְ"א בְּסִימָן ס"ה (ס"א), עַיֵּן שָׁם. וּלְעִנְיָן אִם צָרִיךְ לַחֲזֹר וּלְבָרֵךְ בְּכֹהאי גַּוְנָא, עַיֵּן לְעֵיל סִימָן ס"ה בְּבֵאוּר הֲלָכָה (ד"ה קראה) שֶׁיֵּשׁ בָּזֶה מַחֲלֹקֶת בֵּין הָאַחֲרוֹנִים. וְעַיֵּן בְּבֵאוּר הֲלָכָה בְּכָאן (ד"ה שמע) מַה שֶּׁכָּתַבְנוּ בָּזֶה: (ז) **דְּוַקָּא בְּשֶׁלֹּא הִפְסִיק וְכוּ'.** סְבִירָא לְהוּ דְּזֶה גָּרַע מֵהֲסָח הַדַּעַת וְשִׂיחָה, דְּבָעִינַן שֶׁיִּהְיֶה תְּרוּעָה בָּאֶמְצַע, וּלְפָנֶיהָ וּלְאַחֲרֶיהָ חֲדָא חֲדָא תְּקִיעָה, וּכְשֶׁמְּעָרֵב קוֹל אַחֵר מִתְקַלְקֵל הַסֵּדֶר. וְאַף עַל גַּב דְּהוּא בְּעַצְמוֹ לֹא תָּקַע, (פ) מִכָּל מָקוֹם הֲרֵי כֻּלּוֹ לְצֵאת וּכְתוֹקֵעַ בְּעַצְמוֹ דָּמֵי. וְעוֹד כֵּן אִם שָׁמַע קוֹל שׁוֹפָר שֶׁאֵינוֹ רָאוּי בְּאוֹתוֹ סֵדֶר לֹא יָצָא, (יג) [מִכָּל מָקוֹם שֵׁשׁ הַקּוֹלוֹת שֶׁמִּקֹּדֶם לֹא בָּטְלוּ], וַיַּחֲזֹר וְיִתְקַע. (יג) וּמִכָּל מָקוֹם לֹא יְבָרֵךְ שׁוּב: (ח) **שֶׁאֵינוֹ רָאוּי בְּאוֹתוֹ בָּבָא.** כְּגוֹן (יד) שֶׁעוֹמֵד בְּתַשַׁ"ת וְשָׁמַע תְּרוּעָה, אוֹ שֶׁעוֹמֵד בְּתַרַ"ת וְשָׁמַע שְׁבָרִים. (טו) אֲבָל הָאַחֲרוֹנִים הִסְכִּימוּ דִּלְפִי פְּסַק הַמְחַבֵּר לְקַמָּן סִימָן תק"ץ סָעִיף ח', דַּאֲפִלּוּ בְּהִכְפִּיל הַשְּׁבָרִים אוֹ הַתְּרוּעָה שְׁתֵּי פְּעָמִים הֲוֵי הֶפְסֵק, הוֹא הַדִּין הָכָא בְּשָׁמַע שְׁנֵי שְׁבָרִים אוֹ שְׁתֵּי תְּרוּעוֹת זֶה אַחַר זֶה וְכֵן לָצֵאת, גַּם כֵּן מַפְסִיד כָּל הַשָּׁלֹשׁ קוֹלוֹת, וְצָרִיךְ לְתְקֹעַ מֵחָדָשׁ: **ג** (ט) **שֶׁתָּקְעוּ כֻּלָּם כְּאֶחָד וְכוּ'.** דְּהַיְנוּ שֶׁאֶחָד עָשָׂה תְּקִיעָה, וְהַשֵּׁנִי תְּרוּעָה, וְהַשְּׁלִישִׁי הַתְּקִיעָה הַשֵּׁנִיָּה, וְכֵן כֻּלָּם. וְאֵינוֹ יוֹצֵא בָּזֶה כְּדִמְסִיּם שָׁאֵין כָּאן פְּשׁוּטָה וְכוּ', דְּבָעִינַן שֶׁתְּהֵא תְּרוּעָה בָּאֶמְצַע, וּלְפָנֶיהָ וּלְאַחֲרֶיהָ תְּקִיעָה, וְלֹא שָׁיְיהִיוּ כָּל הַקּוֹלוֹת בְּבַת אַחַת, וְצָרִיךְ לְתְקֹעַ מֵחָדָשׁ. (טז) וּמִכָּל מָקוֹם הַבָּרְכָה לֹא הִפְסִיד אִם לֹא הִפְסִיק בְּדָבָר אַחֵר. (יז) וְיֵשׁ מִי שֶׁאוֹמֵר דְּעַל כָּל פָּנִים יְדֵי תְּקִיעָה אַחַת יָצָא, (יח) וְצָרִיךְ לְהַשְׁלִים עָלֶיהָ שְׁמוֹנָה קוֹלוֹת מִתְּרוּעָה וְאֵילָךְ. (יט) וְיֵשׁ אוֹמְרִים דַּאֲפִלּוּ יְדֵי תְּקִיעָה אַחַת לֹא יָצָא, וְצָרִיךְ לְהַתְחִיל מֵחָדָשׁ כָּל הַתִּשְׁעָה קוֹלוֹת: (י) **וַאֲפִלּוּ אֶחָד תָּקַע בַּחֲצוֹצְרוֹת.** אַף עַל גַּב דְּהַקּוֹלוֹת מְשֻׁנִּים: (יא) **יָצָא וְכוּ'.** וְאַף עַל גַּב דִּבְכָל מָקוֹם אָמְרִינַן דְּתִרֵי קָלֵי לֹא מְשַׁתְּמְעִי (עַיֵּן לְעֵיל סִימָן קמ"א (ס"ב ובמ"ב שם סק"ו)), שָׁאנֵי הָכָא (כ) שֶׁהוּא מִצְוָה הַבָּאָה לְזְמַן וַחֲבֵיבָא לֵיהּ (כפ) דְּעָתֵיהּ לְשָׁמְעַ יָפָה. וְהֵיכִי שָׁתְּקְעוּ שִׁלְשָׁה בְּנֵי אָדָם בְּבַת אַחַת כָּל אֶחָד שִׁלְשָׁה קוֹלוֹת, (כג) יֵשׁ אוֹמְרִים שֶׁיָּצָא מִשּׁוּם תִּשְׁעָה קוֹלוֹת כֵּיוָן דְּתִרֵי קָלֵי מְשַׁתְּמְעִי גַּבֵּי שׁוֹפָר, וּמִשּׁוּם שֶׁשָּׁמַע כָּל הַשָּׁלֹשׁ תַּר"ת בְּפַעַם אַחַת אֵין קְפִידָא, דְּלֹא קָפְדִינַן רַק שֶׁיִּשְׁמַע תְּקִיעָה מִלְּפָנֶיהָ וּתְקִיעָה מִלְּאַחֲרֶיהָ וּתְרוּעָה בָּאֶמְצַע וְהָא שָׁמַע וְכֵן הוּא הַדִּין לְדִידָן שֶׁתּוֹקְעִין תַּשְׁר"ת וְתַשְׁ"ת וְתַר"ת, אִם שָׁמַע אוֹתָם מִשְּׁלֹשָׁה בְּנֵי אָדָם שֶׁכָּל אֶחָד תָּקַע סֵדֶר, שֶׁיּוֹצֵא כָּל הַתְּקִיעוֹת בִּשְׁמִיעָתוֹ בְּבַת אַחַת. (כג) וְיֵשׁ אוֹמְרִים דַּאֲפִלּוּ בְּשׁוֹפָר אֵין תְּרֵי קָלֵי מְשַׁתְּמְעִי

## בְּאוּר הֲלָכָה

לְתְקֹעַ וּמַיִם שׁוֹתְתִין עַל בְּרָכָיו, פּוֹסֵק עַד שֶׁיִּכְלוּ הַמַּיִם, וְחוֹזֵר לְתְקֹעַ מֵרֹאשׁ לְהַלָּן עַל הַסֵּדֶר. וְאִם תָּקַע בְּשָׁעָה שֶׁהַמַּיִם הָיוּ שׁוֹתְתִין, אוֹ אֲפִלּוּ מָצָא צוֹאָה בְּמְקוֹמוֹ, יָצָא, וּמִכָּל מָקוֹם יֵשׁ לוֹ לַחֲזֹר וְלִתְקֹעַ בְּלִי בְּרָכָה. עַד כָּאן לְשׁוֹנוֹ. דִּימָה זֶה לְדִינָא דִּקְרִיאַת שְׁמַע, **וְאִפְשָׁר שֶׁהַטַּעַם הוּא דְּכֵיוָן דְּקַיְּימָא לָן דְּצָרִיךְ כַּוָּנָה לְצֵאת יְדֵי הַמִּצְוָה שֶׁצִּוָּנוּ הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, זֶה גּוֹפָא גַּם כֵּן חָשִׁיב כְּדִבְרֵי תוֹרָה,** [וְדוֹמְיָא דְּפִסְקַ הָרַמְ"א סִימָן פ"ד (ס"א) דְּאָסוּר לַעֲנוֹת אָמֵן בְּבֵית הַמֶּרְחָץ], וְלֹא גָּרַע מֵהֲרְהוּר בְּדִבְרֵי תוֹרָה. **וְגַם יֵשׁ לוֹמַר בְּמִשְׁיטוֹת דִּבְשָׁעָה שֶׁמְּקִים מִצְוָה בְּמַעַל הוּא עֲבוּדָה, וְאֵין לַעֲשׂוֹת עֲבוֹדַת ד' דֶּרֶךְ בִּזָּיוֹן,** דְּהוּא בְּכָלַל בִּזָּה מִצְוָה. וּגְדוֹלָה מִזּוֹ אָמְרוּ בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה דַּף ל"ג (ע"א) דְּאָסוּר לְצַחֵצֵחַ שׁוֹפָר שֶׁל רֹאשׁ הַשָּׁנָה בְּמֵי רַגְלַיִם מִפְּנֵי הַכָּבוֹד, וְהוּא רַק הֶכְשֵׁר מִצְוָה, וְכָל שֶׁכֵּן הַמִּצְוָה עַצְמָהּ:

* **וְיֵשׁ אוֹמְרִים דְּוַקָּא בְּשֶׁלֹּא הִפְסִיק.** כָּתַב זֶה בְּלִשּׁוֹן יֵשׁ אוֹמְרִים, מִשּׁוּם דְּרַבָּנוּ תָּם (הובא בר"ן י: ד"ה מתקיף) וְכֵן בַּעַל הַמָּאוֹר (י. ד"ה אתקין) פְּלִיגִי עַל זֶה. אָמְנָם **קָשֶׁה שֶׁהֲרֵי הִמְחַבֵּר בְּעַצְמוֹ בְּסִימָן תק"ץ** סָעִיף ז' וְח' **סָתַם לְהַחְמִיר וְלֹא הֵבִיא שׁוּם דֵּעָה הַחוֹלֶקֶת,** וַאֲפִלּוּ בִּתְרוּעָה דְּקִילָא אַחַר תְּרוּעָה דְּקִילָא טְפֵי וְכֹמוֹ שֶׁמְּצִינוּ בָּאֻמָּת בְּאוֹר זָרוּעַ (ח"ב סי' רסט) בְּשֵׁם הֵ"א לְהָקֵל בָּזֶה. **וְאֶפְשָׁר דְּנָקַט בִּלְשׁוֹן יֵשׁ אוֹמְרִים מִשּׁוּם דְּהַהֶפְסֵק הוּא רַק עַל יְדֵי שְׁמִיעָה,** וּכְמוֹ שֶׁחִלֵּק בָּזֶה בְּלִבּוּשׁ (ס"ב) וּבְמֶגֵּן אַבְרָהָם (סק"ג) לְעִנְיַן תְּרוּעָה אַחַר תְּרוּעָה, **וְצָרִיךְ עִיּוּן.** וּמְצָאתִי בְּפְרִי חָדָשׁ (ס"ב) שֶׁעָמַד בָּזֶה:

**ג** * **וְאִם שְׁנַיִם תָּקְעוּ כְּאֶחָד כָּל הַסֵּדֶר. עַיֵּן מַה שֶּׁכָּתַבְנוּ בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה** (ס"ק יא) **לְעִנְיַן אִם תָּקְעוּ שִׁלְשָׁה בְּיַחַד כָּל אֶחָד סֵדֶר אֶחָד וְהוּא הָיָה בְּדַעְתּוֹ לְצֵאת בָּזֶה יְדֵי כֻּלָּם, וְהוּא מִן הָרִיטְבָ"א** (לד: ד"ה ה"ג מתשעה), וּמִטַּעַם דְּתִרֵי קָלֵי מְשַׁתְּמְעִי. **וְהֵיכִי אוֹמְרִים בְּתָרָא הוּא גַּם כֵּן מֵרִיטְבָ"א** (שם), **וְכֵן הֵבִיא סְבָרָא זוֹ הָרַשְׁבָּ"א בְּחִדּוּשָׁיו** (לד. ד"ה ה"ג מתשעה) בְּסוּגְיָא דְּתַשַׁע תְּקִיעוֹת בְּתֵירוּצָא קַמָּא. **וְנִרְאֶה לַעֲנִיּוּת דַּעְתִּי דִּלְדַעְתּוֹ זוֹ אִם כֵּן לָצֵאת יְדֵי כֻּלָּם גַּם יְדֵי אֶחָד לֹא יָצָא, יְדֵי אַחַת דְּקָאֲמַר כֵּנָותָן בְּכֵנָן רַק לְאַחַת אֵז יָצָא,** מִשּׁוּם דְּהֵיכִי דְּחָבִיב לֵיהּ וְיָהִיב דַּעְתֵּיהּ אֵין קוֹל הַשֵּׁנִי שֶׁאֵינוֹ חָפֵץ בּוֹ מַפְרִיעוֹ מִלִּשְׁמֹעַ, מַה שֶּׁאֵין כֵּן בְּהֵיכִי שֶׁצָּרִיךְ לִשְׁנֵי הַקּוֹלוֹת לֹא יָצָא כְּשׁוּם אֶחָד מֵהֶם, דְּאִי אֶפְשָׁר לִשְׁמֹעַ הַיֵּטֵב שְׁנֵי קוֹלוֹת. וְאַף דְּבִסּוּגְיָא שָׁם (כז.) מוּכָח דִּשְׁומֵעַ שׁוֹפָר וַחֲצוֹצְרוֹת בְּיַחַד יְוֹצֵא וְאַף עַל גַּב דְּגַם הַחֲצוֹצְרוֹת צְרִיךְ לִשְׁמֹעַ, צְרִיךְ לוֹמַר דְּאֵין הַחֲצוֹצְרוֹת עִקַּר חִיּוּב בְּאַפֵּי נַפְשֵׁהּ וְאֵינוֹ אֶלָּא מְתַקְּנֵי הַשּׁוֹפָר, וַאֲפִלּוּ לֹא שָׁמַע קוֹל הַחֲצוֹצְרוֹת הֵיטֵב נָמֵי לָא אִיכְּפַת לָן. וְכֵן מָצָאתִי לְרִיטְבָ"א בְּדַף כ"ז (ע"א ד"ה ה"ג אלא תרתי) שֶׁכָּתַב גַּם כֵּן כְּדִבְרֵינוּ וְזֶה לְשׁוֹנוֹ, דְּהָתָם אֵין צְרִיךְ אֶלָּא לִשְׁמֹעַ קוֹל אֶחָד דְּהֵינוּ הַשּׁוֹפָר שְׁמִצְוַת הַיּוֹם בְּשׁוֹפָר, וּלְהֵכִי שַׁפִּיר מִשְׁתַּמְּעִי לְכַוֵּן בְּקוֹל הַשּׁוֹפָר שֶׁהוּא צְרִיךְ לִשְׁמֹעוֹ מִבֵּין קוֹלוֹת הַחֲצוֹצְרוֹת. וּמִסְּתֵּם שָׁם הָא לִשְׁמֹעַ שְׁנֵיהֶם מַמָּשׁ בְּצָרִיךְ לָהֶם, אֲפִלּוּ מִתְּרֵי גַּבְרֵי לָא מִשְׁתַּמְּעִי וְכִדְבָעִינַן לְמֵימַר לְקַמָּן. עַד כָּאן לְשׁוֹנוֹ. וּבְוַדַּאי כֵּוָן לְסוּגְיָא דְּשָׁמַע תֵּשַׁע תְּקִיעוֹת שֶׁהֶעֱתִקְנוּ דִּבְרֵיהֶם מִשָּׁם. וּלְפִי זֶה בִּמְכֻוָּן לְתַרְוַיְיהוּ לֹא יָצָא כְּלָל לְדַעְתּוֹ זוֹ, **וּכְבָר כָּתַב הָרִיטְבָ"א** (לד: שם) **דְּיֵשׁ לְחוּשׁ לְהַחְמִיר:**

## שַׁעַר הַצִּיּוּן

(י) דְּכָל סֵדֶר הוּא עִנְיָן בְּפְנֵי עַצְמוֹ. **וְנִרְאֶה לִי דְּהוּא הַדִּין בְּיוֹם טוֹב שֵׁנִי שֶׁל רֹאשׁ הַשָּׁנָה גַּם כֵּן צָרִיךְ לַחֲזֹר וְלִתְקֹעַ,** וְדוֹמְיָא שְׁכָּתַב הַפְּרִי מְגַדִּים (א"א) בְּסָעִיף קָטָן ג' דְּאֵין לְזַלְזֵל בְּכֹהאי גַּוְנָא, גַּם דִּלְכְמָה דְּבָרִים אָמְרִינַן דְּשֵׁנִי יוֹם טוֹב שֶׁל רֹאשׁ הַשָּׁנָה כְּאֶחָד יוֹמָא דְּמִיָּא, גַּם דְּדַעַת הַתּוֹסָפוֹת (ברכות כב: ד"ה אלא) וְהָרא"ש (ברכות פ"ג סי' כג) דְּבְכָל דָּבָר אַף בְּדִרַבָּנָן אִם שָׁהָא מִחֲמַת אֹנֶס חוֹזֵר לְרֹאשׁ, [וְהַלְּבוּשׁ (סי' סה ס"א) וְהַבַּ"ח (סי' סה ס"א, וסי' תכב ס"ג) וְהָאֲלִיָּה רַבָּה (סק"א) עוֹמְדִים בְּשִׁיטָתָם וְדִלְא כְּהַדְרֵכֵי מֹשֶׁה (סי' תכב סק"ה)]. וְעַיֵּן בְּמַחֲצִית הַשֶּׁקֶל (סק"ב). **וּמִיהוּ לֹא יָרֵךְ שׁוּב:** (יא) מְפָרְשִׁים:

(יב) וּכְפִי הַמְבֹאָר לְקַמָּן בְּסִימָן תק"ץ (ס"ט) בְּמְפָרְשִׁים. וְעַיֵּן בְּמִשְׁה אֶפְרַיִם שָׁם בְּסָעִיף ל"ב: (יג) שָׁהֲרֵי דִּין זֶה אֵינוֹ לְכֵלִי עַלְמָא, וּלְרַבֵּנוּ תָּם (הובא בר"ן י: ד"ה מתקיף) וּלְבַעַל הַמָּאוֹר (י. ד"ה אתקין) אֵינוֹ אֶלָּא לְכַתְּחִלָּה, וְגַם לְהָרַשְׁבָּ"א (לד. ד"ה ודילמא) לֹא פְּסִיקָא לֵיהּ הַאי דִּינָא: (יד) בֵּית יוֹסֵף (ד"ה שמע): (טו) ט"ז (סק"ב) וְאֲלִיָּה רַבָּה (סק"ב) וּפְרִי חָדָשׁ וּנְהַר שָׁלוֹם (סק"ג). דְּלֹא כְּלִבּוּשׁ וּמֶגֵּן אַבְרָהָם (סק"ג) דְּחִלְקוּ בְּכֹהאי גַּוְנָא זֶה בֵּין תְּקַע לְשָׁמַע הַתְקִיעָה מֵאַחַר: **ג** (מז) פָּשׁוּט, וּכְמוֹ בְּכָל מָקוֹם שֶׁשָּׁנָה בְּתִקְיעָתוֹ וְתוֹקֵעַ מֵחָדָשׁ דְּלֹא הָוֵי הֶפְסֵק, וּבְפֶרֶט לְיֵשׁ אוֹמְרִים שֶׁתְּקִיעָה אַחַת עוֹלָה לוֹ. וְכֵן כָּתַב בְּמִשְׁה אֶפְרַיִם (ס"ו): (יז) רִיטְבָ"א (לד: ד"ה ה"ג מתשעה). (יח) וּמִסְּיֵם הָרִיטְבָ"א וְכֵן הַסְּכִים בְּפְרִי חָדָשׁ: (יט) וּכְתַב הָרִיטְבָ"א בְּשֵׁם הַרַשְׁבָּ"א דְּאֲפִלּוּ בְּשׁוֹפָר לֹא יָצָא, וְצָרִיךְ לְהַתְחִיל מֵחָדָשׁ כָּל הַתִּשְׁעָה קוֹלוֹת, וְכֵן הוּא בְּהַגָּהוֹת אַשְׁרִי (פ"ג סי' פ) וְכֵן הוּא בְּרַבֵּנוּ יְרוּחָם (נ"ח ח"ג) וּבְמִשְׁה אֶפְרַיִם (ס"ו) וּבְמִשְׁה הָאֲגָדוֹל (מצות שופר ס"ק ב) וּבְמִשְׁה הַגְּדוֹלָה (הל' ר"ה ס"ק ב) וּבְמִשְׁה הַקְּטַנָּה (ס"ק ב) וּבְמִשְׁה הַחֲדָשָׁה (ס"ק ב) וּבְמִשְׁה הַגְּדוֹלָה הַחֲדָשָׁה (ס"ק ב) וּבְמִשְׁה הַקְּטַנָּה הַחֲדָשָׁה (ס"ק ב) וּבְמִשְׁה הַחֲדָשָׁה הַחֲדָשָׁה (ס"ק ב) וּבְמִשְׁה הַגְּדוֹלָה הַחֲדָשָׁה הַחֲדָשָׁה (ס"ק ב) וּבְמִשְׁה הַקְּטַנָּה הַחֲדָשָׁה הַחֲדָשָׁה (ס"ק ב) וּבְמִשְׁה הַחֲדָשָׁה הַחֲדָשָׁה הַחֲדָשָׁה (ס"ק ב) וּבְמִשְׁה הַגְּדוֹלָה הַחֲדָשָׁה הַחֲדָשָׁה הַחֲדָשָׁה (ס"ק ב) וּבְמִשְׁה הַקְּטַנָּה הַחֲדָשָׁה הַחֲדָשָׁה הַחֲדָשָׁה (ס"ק ב) וּבְמִשְׁה הַחֲדָשָׁה הַחֲדָשָׁה הַחֲדָשָׁה הַחֲדָשָׁה (ס"ק ב) וּבְמִשְׁה הַגְּדוֹלָה הַחֲדָשָׁה הַחֲדָשָׁה הַחֲדָשָׁה הַחֲדָשָׁה (ס"ק ב) וּבְמִשְׁה הַקְּטַנָּה הַחֲדָשָׁה הַחֲדָשָׁה הַחֲדָשָׁה הַחֲדָשָׁה (ס"ק ב) וּבְמִשְׁה הַחֲדָשָׁה הַחֲדָשָׁה הַחֲדָשָׁה הַחֲדָשָׁה הַחֲדָשָׁה (ס"ק ב) וּבְמִשְׁה הַגְּדוֹלָה הַחֲדָשָׁה הַחֲדָשָׁה הַחֲדָשָׁה הַחֲדָשָׁה הַחֲדָשָׁה (ס"ק ב) וּבְמִשְׁה הַקְּטַנָּה הַחֲדָשָׁה הַחֲדָשָׁה הַחֲדָשָׁה הַחֲדָשָׁה הַחֲדָשָׁה (ס"ק ב) וּבְמִשְׁה הַחֲדָשָׁה הַחֲדָשָׁה הַחֲדָשָׁה הַחֲדָשָׁה הַחֲדָשָׁה הַחֲדָשָׁה (ס"ק ב) וּבְמִשְׁה הַגְּדוֹלָה הַחֲדָשָׁה הַחֲדָשָׁה הַחֲדָשָׁה הַחֲדָשָׁה הַחֲדָשָׁה הַחֲדָשָׁה הַחֲדָשָׁה (ס"ק ב) וּבְמִשְׁה הַקְּטַנָּה הַחֲדָשָׁה הַחֲדָשָׁה הַחֲדָשָׁה הַחֲדָשָׁה הַחֲדָשָׁה הַחֲדָשָׁה הַחֲדָשָׁה הַחֲדָשָׁה (ס"ק ב) וּבְמִשְׁה הַחֲדָשָׁה הַחֲדָשָׁה הַחֲדָשָׁה הַחֲדָשָׁה הַחֲדָשָׁה הַחֲדָשָׁה הַחֲדָשָׁה הַחֲדָשָׁה הַחֲדָשָׁה (ס"ק ב) וּבְמִשְׁה הַגְּדוֹלָה הַחֲדָשָׁה הַחֲדָשָׁה הַחֲדָשָׁה הַחֲדָשָׁה הַחֲדָשָׁה הַחֲדָשָׁה הַחֲדָשָׁה הַחֲדָשָׁה הַחֲדָשָׁה הַחֲדָשָׁה (ס"ק ב) וּבְמִשְׁה הַקְּטַנָּה הַחֲדָשָׁה הַחֲדָשָׁה הַחֲדָשָׁה הַחֲדָשָׁה הַחֲדָשָׁה הַחֲדָשָׁה הַחֲדָשָׁה הַחֲדָשָׁה הַחֲדָשָׁה הַחֲדָשָׁה הַחֲדָשָׁה (ס"ק ב) וּבְמִשְׁה הַחֲדָשָׁה הַחֲדָשָׁה הַחֲדָשָׁה הַחֲדָשָׁה הַחֲדָשָׁה הַחֲדָשָׁה הַחֲדָשָׁה הַחֲדָשָׁה הַחֲדָשָׁה הַחֲדָשָׁה הַחֲדָשָׁה הַחֲדָשָׁה (ס"ק ב) וּבְמִשְׁה הַגְּדוֹלָה הַחֲדָשָׁה הַחֲדָשָׁה הַחֲדָשָׁה הַחֲדָשָׁה הַחֲדָשָׁה הַחֲדָשָׁה הַחֲדָשָׁה הַחֲדָשָׁה הַחֲדָשָׁה הַחֲדָשָׁה הַחֲדָשָׁה הַחֲדָשָׁה הַחֲדָשָׁה (ס"ק ב) וּבְמִשְׁה הַקְּטַנָּה הַחֲדָשָׁה הַחֲדָשָׁה הַחֲדָשָׁה הַחֲדָשָׁה הַחֲדָשָׁה הַחֲדָשָׁה הַחֲדָשָׁה הַחֲדָשָׁה הַחֲדָשָׁה הַחֲדָשָׁה הַחֲדָשָׁה הַחֲדָשָׁה הַחֲדָשָׁה הַחֲדָשָׁה (ס"ק ב) וּבְמִשְׁה הַחֲדָשָׁה הַחֲדָשָׁה הַחֲדָשָׁה הַחֲדָשָׁה הַחֲדָשָׁה הַחֲדָשָׁה הַחֲדָשָׁה הַחֲדָשָׁה הַחֲדָשָׁה הַחֲדָשָׁה הַחֲדָשָׁה הַחֲדָשָׁה הַחֲדָשָׁה הַחֲדָשָׁה הַחֲדָשָׁה (ס"ק ב) וּבְמִשְׁה הַגְּדוֹלָה הַחֲדָשָׁה הַחֲדָשָׁה הַחֲדָשָׁה הַחֲדָשָׁה הַחֲדָשָׁה הַחֲדָשָׁה הַחֲדָשָׁה הַחֲדָשָׁה הַחֲדָשָׁה הַחֲדָשָׁה הַחֲדָשָׁה הַחֲדָשָׁה הַחֲדָשָׁה הַחֲדָשָׁה הַחֲדָשָׁה הַחֲדָשָׁה (ס"ק ב) וּבְמִשְׁה הַקְּטַנָּה הַחֲדָשָׁה הַחֲדָשָׁה הַחֲדָשָׁה הַחֲדָשָׁה הַחֲדָשָׁה הַחֲדָשָׁה הַחֲדָשָׁה הַחֲדָשָׁה הַחֲדָשָׁה הַחֲדָשָׁה הַחֲדָשָׁה הַחֲדָשָׁה הַחֲדָשָׁה הַחֲדָשָׁה הַחֲדָשָׁה הַחֲדָשָׁה הַחֲדָשָׁה (ס"ק ב) וּבְמִשְׁה הַחֲדָשָׁה הַחֲדָשָׁה הַחֲדָשָׁה הַחֲדָשָׁה הַחֲדָשָׁה הַחֲדָשָׁה הַחֲדָשָׁה הַחֲדָשָׁה הַחֲדָשָׁה הַחֲדָשָׁה הַחֲדָשָׁה הַחֲדָשָׁה הַחֲדָשָׁה הַחֲדָשָׁה הַחֲדָשָׁה הַחֲדָשָׁה הַחֲדָשָׁה הַחֲדָשָׁה (ס"ק ב) וּבְמִשְׁה הַגְּדוֹלָה הַחֲדָשָׁה הַחֲדָשָׁה הַחֲדָשָׁה הַחֲדָשָׁה הַחֲדָשָׁה הַחֲדָשָׁה הַחֲדָשָׁה הַחֲדָשָׁה הַחֲדָשָׁה הַחֲדָשָׁה הַחֲדָשָׁה הַחֲדָשָׁה הַחֲדָשָׁה הַחֲדָשָׁה הַחֲדָשָׁה הַחֲדָשָׁה הַחֲדָשָׁה הַחֲדָשָׁה הַחֲדָשָׁה (ס"ק ב) וּבְמִשְׁה הַקְּטַנָּה הַחֲדָשָׁה הַחֲדָשָׁה הַחֲדָשָׁה הַחֲדָשָׁה הַחֲדָשָׁה הַחֲדָשָׁה הַחֲדָשָׁה הַחֲדָשָׁה הַחֲדָשָׁה הַחֲדָשָׁה הַחֲדָשָׁה הַחֲדָשָׁה הַחֲדָשָׁה הַחֲדָשָׁה הַחֲדָשָׁה הַחֲדָשָׁה הַחֲדָשָׁה הַחֲדָשָׁה הַחֲדָשָׁה הַחֲדָשָׁה (ס"ק ב) וּבְמִשְׁה הַחֲדָשָׁה הַחֲדָשָׁה הַחֲדָשָׁה הַחֲדָשָׁה הַחֲדָשָׁה הַחֲדָשָׁה הַחֲדָשָׁה הַחֲדָשָׁה הַחֲדָשָׁה הַחֲדָשָׁה הַחֲדָשָׁה הַחֲדָשָׁה הַחֲדָשָׁה הַחֲדָשָׁה הַחֲדָשָׁה הַחֲדָשָׁה הַחֲדָשָׁה הַחֲדָשָׁה הַחֲדָשָׁה הַחֲדָשָׁה הַחֲדָשָׁה (ס"ק ב) וּבְמִשְׁה הַגְּדוֹלָה הַחֲדָשָׁה הַחֲדָשָׁה הַחֲדָשָׁה הַחֲדָשָׁה הַחֲדָשָׁה הַחֲדָשָׁה הַחֲדָשָׁה הַחֲדָשָׁה הַחֲדָשָׁה הַחֲדָשָׁה הַחֲדָשָׁה הַחֲדָשָׁה הַחֲדָשָׁה הַחֲדָשָׁה הַחֲדָשָׁה הַחֲדָשָׁה הַחֲדָשָׁה הַחֲדָשָׁה הַחֲדָשָׁה הַחֲדָשָׁה הַחֲדָשָׁה הַחֲדָשָׁה (ס"ק ב) וּבְמִשְׁה הַקְּטַנָּה הַחֲדָשָׁה הַחֲדָשָׁה הַחֲדָשָׁה הַחֲדָשָׁה הַחֲדָשָׁה הַחֲדָשָׁה הַחֲדָשָׁה הַחֲדָשָׁה הַחֲדָשָׁה הַחֲדָשָׁה הַחֲדָשָׁה הַחֲדָשָׁה הַחֲדָשָׁה הַחֲדָשָׁה הַחֲדָשָׁה הַחֲדָשָׁה הַחֲדָשָׁה הַחֲדָשָׁה הַחֲדָשָׁ